

SOCIETATEA DE ȘTIINȚE MATEMATICE – filiala SĂLAJ

OLIMPIADA DE MATEMATICĂ

Etapa locală – 14 februarie 2015

Barem clasa a VIII-a

Notă: Orice altă rezolvare corectă se notează cu punctajul maxim corespunzător problemei.

PROBLEMA 1

a) Dacă $a \in [-2, 3]$ și $a + 2 = 5b$, atunci expresia

$$E = \sqrt{a^2 + 2b^2 + 4a + 4} + \sqrt{a^2 + 2b^2 - 6a - 4b + 11}$$
 are valoare constantă.

(selectată de prof. Mureșan Marius și Csatlos Mihai – Liceul Tehnologic „Octavian Goga” Jibou)

b) Fie $x, y \in \mathbb{Z}$ astfel încât $(x - \sqrt{2})(x - \sqrt{5}) < 0$ și $(y - \sqrt{5})(y - \sqrt{10}) < 0$. Aflați $|x - y|^{2015}$

(autor prof. Vlaicu Daniela – Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr” Zalău)

Soluție

a) Scrie $E = \sqrt{a^2 + 4a + 4 + 2b^2} + \sqrt{a^2 - 6a + 9 + 2b^2 - 4b + 2}$

apoi $E = \sqrt{(a+2)^2 + 2b^2} + \sqrt{(a-3)^2 + 2(b-1)^2}$ 1 punct

înlocuind $a + 2 = 5b$ se obține $E = \sqrt{27b^2} + \sqrt{27(b-1)^2} = \sqrt{27}(|b| + |b-1|)$ 1 punct

$$-2 \leq a \leq 3 / +2 \Leftrightarrow 0 \leq a+2 \leq 5 / :5 \Leftrightarrow 0 \leq \frac{a+2}{5} \leq 1 \Rightarrow 0 \leq b \leq 1 \Rightarrow |b| = b$$

Finalizare: din $0 \leq b \leq 1 / -1 \Rightarrow -1 \leq b-1 \leq 0 \Rightarrow |b-1| = 1-b$ 1 punct

Atunci $E = \sqrt{27}(b+1-b) = 3\sqrt{3} = \text{const}$

b) Din $(x - \sqrt{2})(x - \sqrt{5}) < 0 \Rightarrow \begin{cases} x - \sqrt{2} < 0 \\ x - \sqrt{5} > 0 \end{cases}$ sau $\begin{cases} x - \sqrt{2} > 0 \\ x - \sqrt{5} < 0 \end{cases} \Rightarrow x \in (\sqrt{2}, \sqrt{5})$ Cum

$x \in \mathbb{Z} \Rightarrow x = 2$ 1,5 puncte

Din $(y - \sqrt{5})(y - \sqrt{10}) < 0 \Rightarrow \begin{cases} y - \sqrt{5} < 0 \\ y - \sqrt{10} > 0 \end{cases}$ sau $\begin{cases} y - \sqrt{5} > 0 \\ y - \sqrt{10} < 0 \end{cases} \Rightarrow y \in (\sqrt{5}, \sqrt{10})$ Cum $y \in Z \Rightarrow y = 3$

..... 1,5 puncte

Deci $|x - y|^{2015} = 1$ 1 punct

PROBLEMA 2

a) Stabiliți valoarea numerelor reale $x, y, z \in R$, care satisfac relația:

$$x^2 + y^2 + z^2 = 4x - 6y + 10z - 38$$

b) Numerele reale nenule a și b verifică egalitatea $a^2b^2 - 3a^2b^2 = 2$. Să se arate că a și b nu pot fi simultan numere raționale.

(Gazeta Matematică)

Soluție

a) $(x^2 - 4x + 4) + (y^2 + 6y + 9) + (z^2 - 10z + 25) = 0$ deci $(x - 2)^2 + (y + 3)^2 + (z - 5)^2 = 0$

..... 1 punct

Finalizare: $x = 2, y = -3, z = 5$ 1 punct

b) $\frac{a^2}{b^2} - 3\frac{b^2}{a^2} = 2 \Rightarrow \frac{a^2}{b^2} - 2 + \frac{b^2}{a^2} - 4\frac{b^2}{a^2} = 0$ 1 punct

$\left(\frac{a}{b} - \frac{b}{a}\right)^2 - \left(2\frac{b}{a}\right)^2 = 0 \Rightarrow \left(\frac{a}{b} - \frac{b}{a} - 2\frac{b}{a}\right)\left(\frac{a}{b} - \frac{b}{a} + 2\frac{b}{a}\right) = 0$ 1 punct

$\left(\frac{a}{b} - 3\frac{b}{a}\right)\left(\frac{a}{b} + \frac{b}{a}\right) = 0$ 1 punct

Cazul I: $\frac{a}{b} = 3\frac{b}{a} \Rightarrow a = \pm b\sqrt{3}$ și Cazul II: $\frac{a}{b} = -\frac{b}{a} \Rightarrow a^2 = -b^2$, imposibil..... 1 punct

Deci $a = \pm b\sqrt{3}$ de unde a și b nu pot fi simultan numere raționale..... 1 punct

PROBLEMA 3

Arătați că dacă $a^2 + b^2 + c^2 < 1$, atunci $ab + bc + ca \in \left(-\frac{1}{2}, 1\right)$

Selectată de prof. Szabo Otilia – Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Cehu Silvaniei)

Soluție

$$(a + b + c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2(ab + bc + ca) \dots\dots\dots 2 \text{ puncte}$$

$$0 \leq a^2 + b^2 + c^2 + 2(ab + bc + ca) \text{ și } a^2 + b^2 + c^2 < 1 \Rightarrow ab + bc + ca > -\frac{1}{2} \dots\dots\dots 2 \text{ puncte}$$

$$(a - b)^2 + (b - c)^2 + (c - a)^2 = 2(a^2 + b^2 + c^2) - 2(ab + bc + ca) \dots\dots\dots 2 \text{ puncte}$$

$$\text{Finalizare } ab + bc + ca < 1 \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$

PROBLEMA 4

În paralelipipedul dreptunghic $ABCD A' B' C' D'$ cu $AB = 12\sqrt{3}$ cm, $BC = 12$ cm, $AA' = 18$ cm se consideră pe muchia $[A' B']$ punctul N , astfel încât $A' N = 3 \cdot B' N$ și $P \in (AA')$. Determinați lungimea AP astfel încât pentru orice $M \in [BC]$ triunghiul MNP să fie dreptunghic în N .

(Gazeta Matematică)

Soluție

$$BC \perp (ABB'), PN \subset (ABB') \Rightarrow PN \perp BC, PN \perp BN \dots\dots\dots 2 \text{ puncte}$$

$$\Rightarrow PN \perp (BMN) \Rightarrow PN \perp BN$$

$$NA' = 9\sqrt{3}, NB' = 3\sqrt{3} \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$

$$\text{Notând } A' P = x \Rightarrow PN^2 = x^2 + 243 \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$

$$BN^2 = 324 + 27 = 351 \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$

$$PB^2 = (18 - x)^2 + (12\sqrt{3})^2 = 324 - 36x + x^2 + 432 = 756 - 36x + x^2 \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$

$$\text{Triunghiul } MNP \text{ este dreptunghic în } N \Rightarrow 756 - 36x + x^2 = x^2 + 243 + 351$$

$$\Rightarrow x = 4,5 \text{ cm} \dots\dots\dots 1 \text{ punct}$$